

Sygn. akt I C 2984/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2016r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Paszczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 lipca 2016r.

sprawy

z powództwa (...) Sp. z o.o. z/s w G. (**KRS (...)**)

przeciwko pozwanej **U. S. (PESEL (...))**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej U. S. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z/s w G. kwotę 290,64zł (dwieście dziewięćdziesiąt złotych 64/100) wraz odsetkami:

- umownymi za opóźnienie w wysokości nieprzekraczającej w stosunku rocznym czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetki nie mogą przekraczać w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 289,37zł (dwieście osiemdziesiąt dziewięć złotych 37/100) od dnia 2 czerwca 2015r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi, z tym że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 1,27zł (jeden złoty 27/100) od dnia 2 czerwca 2015r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. zasądza od pozwanej U. S. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z/s w G. kwotę 5,53zł (pięć złotych 53/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2984/15

UZASADNIENIE

W dniu 2 czerwca 2015r. powód (...) Sp. z o.o. z/s w G. skierował do elektronicznego postępowania upominawczego żądanie zasądzenia od pozwanej U. S. na jego rzecz kwoty 1.575,28zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 1.549,37zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 8,91zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód przytoczył okoliczności wskazujące na jego legitymację czynną oraz oznaczył źródło zobowiązania, jego wysokość oraz wymagalność podając, iż dochodzone roszczenie stanowi należność wynikającą z nienależyście wykonanej umowy pożyczki gotówkowej łączącej pozwaną z powodem.

Powód wskazał, iż wysokość pożyczki została ustalona pomiędzy stronami na kwotę 2.660zł, a pozwana zapłaciła na jego rzecz jedynie kwotę 1.110,63zł, która to kwota została zaksięgowana na tylko na poczet kapitału.

W postępowaniu tym w sprawie o sygn. akt Nc-e 969933/15 uwzględniono w całości roszczenia powództwa.

W ustawowym terminie pozwana U. S. wniosła sprzeciw od opisanego wyżej orzeczenia zaskarżając je w całości i domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu i dalszych pismach procesowych pozwana podniosła, iż w przedmiotowej umowie zostały przewidziane niedozwolone klauzule umowne na podstawie art. 385 kc i art. 58 kc i zarzuciła postanowieniom umowy pożyczki i zachowaniu powoda sprzeczność z zasadami współżycia społecznego.

W piśmie procesowym z dnia 3 marca 2016r. powód oświadczył, iż niniejsze powództwo nie obejmuje wskazanych w umowie pożyczki kwot opłaty za opcjonalną obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania oraz opłaty wstępnej, bo zostały one opłacone przez pozwaną środkami otrzymanymi w ramach kwoty udzielonej pożyczki i ponownie wskazał, iż uiszczona przez pozwaną na poczet spłaty pożyczki kwota 1.110,63zł została w całości zaksięgowana przez powoda na poczet kapitału.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powód (...) Sp. z o.o. z/s w G. prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie udzielania pożyczek.

W dniu 27 sierpnia 2014r. pozwana U. S. zawarła z powodem (...) Sp. z o.o. z/s w G. umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

Umowa miała charakter terminowy i wiązała strony od dnia 27 sierpnia 2014r. do dnia 19 sierpnia 2015r., a pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczki w 50 ratach w wysokości 53,20zł każda.

Powód udzielił pozwanej pożyczki w łącznej kwocie 2.660zł.

Kwota pożyczki obejmowała kapitał w wysokości 1.400zł, który powód przyznał pozwanej do korzystania oraz koszt obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania w wysokości 496,98zł i opłatę wstępną w wysokości 763,02zł, które powód potrącił pozwanej z łącznej kwoty udzielonej pożyczki w dacie przekazania jej kapitału do korzystania.

Następnie powód w wyniku multiplikacji opisanych wyżej wartości zawarł w treści kontraktu zapis, iż całkowita kwota do zapłaty z tytułu umowy pożyczki wynosi 3.423,02zł, a łączne zobowiązanie pozwanej w stosunku do powoda z tego kontraktu wynosi 3.920zł.

Strony zastrzegły oprocentowanie pożyczki wg zmiennej stopy procentowej, która na dzień zawarcia kontraktu wynosiła 16% w stosunku rocznym.

Powód określił również sposób rozliczania wpłat dokonywanych przez powódkę na spłatę zobowiązania.

Pozwana nie wykonała postanowień umowy w całości i posiadała wobec powoda zaległości.

Pozwana zapłaciła na rzecz powoda z tytułu spłaty pożyczki łącznie kwotę 1.160zł.

W dniu 31 marca 2015r., po uprzednim wezwaniu do zapłaty, powód wypowiedział pozwanej istniejący stosunek obligacyjny.

(odpis KRS k. 19-19v, umowa pożyczki k. 27-27v, 40, wezwanie do zapłaty k. 28, 31-32, wypowiedzenie k. 29-30, kopia harmonogramu spłat k. 60, formularz informacyjny k. 66)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Stosownie do treści art. 353 § 1 kc, podstawowym obowiązkiem dłużnika jest spełnienie świadczenia. Prowadzi ono do zaspokojenia interesu wierzyciela, wskutek czego zobowiązanie wygasa.

Artykuł 354 kc określa obowiązki dłużnika w ten sposób, że oprócz treści zobowiązania rozumianej jako nakazy wyrażone w czynności prawnej stanowiącej źródło zobowiązania oraz odnoszących się do tego zobowiązania normach prawnych jego zachowanie powinno odpowiadać trzem dalszym wzorcom postępowania - celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego, a także ewentualnie ustalonym zwyczajom, natomiast art. 355 kc określa sposób, w jaki dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie i w tym znaczeniu stanowi swoistą kontynuację uregulowań zawartych w art. 354 kc i jednocześnie przepis ten definiuje pojęcie należytej staranności oraz ustanawia obowiązek dokładania owej staranności.

Niedostosowanie się przez dłużnika do opisanych wyżej wymagań sprawia, że dojdzie do nienależytego wykonania zobowiązania lub niewykonania całkowitego (art. 471 kc, art. 556 i n. kc). Każda bowiem rozbieżność pomiędzy prawidłowym spełnieniem świadczenia a rzeczywistym zachowaniem się dłużnika rodzi odpowiedzialność kontraktową. Nienależyte wykonanie zobowiązania ma bowiem miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany. Wskazać jednak należy, że dłużnik zawsze, bez względu na rodzaj winy, odpowiada wobec wierzyciela za uchybienia obowiązkowi dołożenia należytej staranności (art. 355 kc).

Powoda oraz pozwaną wiązała ważna i skuteczna umowa pożyczki w rozumieniu art. 720 i n. kc.

Strony w ramach istniejącego kontraktu uzgodniły elementy przedmiotowo i podmiotowe istotne oraz w sposób jednoznaczny i indywidualny określiły prawa i obowiązki podmiotów zobowiązań.

Powód w sposób właściwy przekazał pozwanej umówione świadczenie, natomiast pozwana w sposób nienależyty wykonała zobowiązanie zachowując się wbrew treści umowy poprzez zaniechanie kontynuowania uiszczania spłaty należności wynikających z istniejącego stosunku obligacyjnego. Zaniechanie po stronie pozwanej było zawinione albowiem po jej stronie nie ujawniły się żadne okoliczności ekskulpacyjne i egzoneracyjne.

Powyższe spowodowało odpowiedzialność kontraktową po stronie pozwanej i obowiązek naprawienia powstałej z tego tytułu szkody. Uchybienia obowiązkowi pozwanej, która nie spełniła świadczenia spowodowało zasadność zachowania wierzyciela polegającego poszukiwaniu ochrony prawnej w postępowaniu przed sądem i na przymusowej realizacji świadczenia (por. art. 471 kc i art. 361 § 1 i 2 kc).

Szkoda powoda obejmuje zarówno nieuiszczone przez pozwaną umówione należności pożyczkowe, ale również należności uboczne związane z powstaniem zwłoki po stronie pozwanej oraz z koniecznością przymusowego dochodzenia zwrotu świadczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy oceniając ważność i skuteczność postanowień umownych przez pryzmat treści art. 385 i n. kc oraz art. 5 kc i art. 58 § 1 - 3 kc przy uwzględnieniu przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2014.1497 – j.t. ze zm.) oraz w szczególności wobec kategorię oświadczenia pozwanego, że niniejsze powództwo nie obejmuje wskazanych w umowie pożyczki kwot opłaty za opcjonalną obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania oraz opłaty wstępnej, bo zostały one opłacone przez pozwaną środkami otrzymanymi w ramach kwoty udzielonej pożyczki i przy uwzględnieniu, iż uiszczona przez pozwaną na poczet spłaty pożyczki kwota 1.110,63zł została w całości zaliczona przez powoda na poczet kapitału pożyczki, tj. na kwotę 1.400zł należy stwierdzić, iż żądania powoda zasadne są w części, tj. w zakresie pozostałej do zapłaty kwoty kapitału w wysokości 289,37zł oraz odsetek naliczanych w wyniku nieterminowego wykonania kontraktu od kwoty kapitału od dnia wypowiedzenia umowy do dnia poprzedzającego datę skierowania powództwa do Sądu w wysokości 1,27zł.

W tym miejscu należy wskazać, iż niedozwolona, bezpodstawna i nie zrozumiała jest dokonywana przez powoda multiplikacja kwot oznaczonych w treści kontraktu poprzez ich sumowanie oraz przypisywanie do kolejnych definicji

opisujących wartość i wysokość zobowiązania powódki. Powyższe działania zdaniem Sądu powodują brak możliwości rozeznania przez stronę pozwaną co do rzeczywistej wysokości kapitału pożyczki i należności ubocznych oraz w sposób bezpośredni zmierza do obejścia przepisów prawa i pozostaje w oczywistej sprzeczności z przepisami art. 385 i n. kc oraz art. 5 kc i art. 58 § 1 - 3 kc.

Wskazane postanowienia kontraktu są nieważne i nieznajdujące uzasadnienia normatywnego, stanowiące klauzulę abuzywną, są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Jednakże pomimo, że takie postanowienie umowne zostało ustalone między stronami i zapisane w treści łączącego te podmioty kontraktu, to nie powoduje to nieważności całej umowy, a jedynie jej części w tym zakresie (por. art. 58 § 3 kc, art. 5kc i art. 385 i n. kc, art. 361 – 363 kc, art. 483 § 1 kc).

Nadużycie prawa podmiotowego traktuje się jako zachowanie rażące i nieakceptowane albowiem klauzula generalna zawarta w art. 5 kc zawiera odesłanie do zasad słuszności, dobrej wiary w sensie obiektywnym, zasad uczciwości obowiązującej w stosunkach cywilnoprawnych i zasady lojalności wobec partnera. Przepis art. 58 kc wyznacza od strony negatywnej ogólne ramy dopuszczalnej treści oraz celów czynności prawnych, natomiast art. 385 i n. kc określa klauzule abuzywności postanowień umownych, tj. takich które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a skutek takiego układu praw i obowiązków dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumenta i godzenia w równowagę kontraktową.

Powyższe na gruncie niniejszego postępowania ma jednak drugorzędne znaczenie wobec sformułowanego żądania pozwu, które dotyczy zwrotu niezapłaconego dotychczas przez pozwaną części kapitału, który został oznaczony na kwotę 1.400zł i odsetek liczonych od niezapłaconej części kapitału, przy uwzględnieniu dotychczasowego zaliczania przez powoda wpłat dokonywanych przez pozwaną na poczet kapitału w wysokości 1.110,63zł.

Pozew jest pismem procesowym, które zawiera powództwo, tj. skierowany do sądu wniosek o udzielenie sądowej ochrony prawnej dokładnie określonego żądaniu, uzasadnionemu i skonkretyzowanemu przytoczonymi okolicznościami faktycznymi. Żądanie pozwu jest tzw. roszczeniem formalnym (procesowym), którego treścią jest twierdzenie powoda o przysługującym mu i podlegającym ochronie prawnomaterialnym interesie.

W ramach żądania udzielenia ochrony prawnej obowiązkiem powoda było przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Sądy cywilne orzekają w granicach określonego przez stronę powodową żądania (art. 187 § 1 pkt 1 kpc). Elementem uzupełniającym owo żądanie są okoliczności faktyczne je uzasadniające (art. 187 § 1 pkt 2 kpc).

Zakaz orzekania ponad żądanie, będący przejawem zasad dyspozycyjności i kontradyktoryjności, oznacza, że o treści wyroku zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym decyduje żądanie strony. Sąd nie może zasądzać czego innego od tego, czego żądał powód (aliud), więcej niż żądał powód (super), ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się zatem, bądź do samego żądania (petitum), bądź do jego podstawy faktycznej (causa petendi) – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 12 marca 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1365/14, opubl. LEX nr 1755242, wyrok SN z dnia 25 czerwca 2015r. w sprawie o sygn. akt V CSK 612/14, opubl. LEX nr 1771393.

Z podanych wyżej względów Sąd uwzględniając powództwo w części zasądził od pozwanej U. S. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z/s w G. kwotę 290,64zł wraz odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości nieprzekraczającej w stosunku rocznym czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetki nie mogą przekraczać w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 289,37zł od dnia 2 czerwca 2015r. do dnia zapłaty oraz ustawowymi, z tym że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 1,27zł od dnia 2 czerwca 2015r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części, a ponadto zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5,53zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 kc oraz o znowelizowaną na podstawie art. 2 pkt 1 lit. a i art. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1830) treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc i art. 359 § 1 i 2 - 2³ kc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 100 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i art. 19 ust. 2 pkt 2 i art. 28 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016.623 – j.t. ze zm.).